

Concept Toelichting bij de begrotingswijziging aardbevingen

Met de inrichting van de projectdirectie aardbevingen en het uitvoeren van onderzoeken op het gebied van exemplarische gebouwen, openbare ruimte en scholen, heeft de gemeente Groningen haar verantwoordelijkheid genomen voor de dreiging die aardbevingen op de stad en haar inwoners heeft. In de begrotingswijziging staan de kosten vermeld van de projectdirectie aardbevingen, de werkzaamheden die de gemeente direct uitvoert voor de overheidsdienst Groningen (NCG) en het ministerie van Economische Zaken, en de budgetten voor de overige extern gefinancierde projecten met betrekking tot de aardbevingen.

De projectdirectie aardbevingen is belast met de activiteiten in het kader van het bestuursakkoord "Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen" en de kosten gemaakt in voorbereiding op en uitvoering van het aanvullend maatregelenpakket. Vanuit de projectdirectie aardbevingen wordt hieraan vanuit verschillende organisatieonderdelen met vakinhoudelijke inbreng gewerkt langs de pijlers: Veilig, Fysiek, Sociaal, Economisch. Communicatie is de vijfde pijler waarlangs gewerkt wordt (raming 2,6 miljoen waarvan 3 ton onvoorzien).

De Overheidsdienst Groningen wordt ondersteund in haar taak een uitvoeringsprogramma op te stellen voor de aanpak van bevingsschade en de preventie ervan. Ook moet er een jaarlijks programma komen voor economische impulsen voor de regio. De totstandkoming van de overheidsdienst gebeurt in nauw overleg met de betrokken gemeenten en de provincie (raming 0,5 miljoen).

De overige extern gefinancierde projecten aardbevingen hebben betrekking op het onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van exemplarische bouwwerken, de scan openbare ruimte en het onderzoek aardbevingsbestendigheid scholen en gymlokalen (raming 1 miljoen).

We gaan er nog steeds vanuit dat de kosten vergoed worden en het saldo op alle drie de onderdelen nul zal zijn. Wel zijn er risico's. Bij de projectdirectie aardbevingen loopt de Gemeente Groningen het risico dat deze kosten (deels) niet door EZ zullen worden vergoed, als het rijk vindt dat de gemeente hier een eigen verantwoordelijkheid draagt. Ook is er een risico dat het rijk onze tarieven die gelden voor medewerkers van Stadsontwikkeling niet volledig zal vergoeden. Verder is er een risico dat kosten voor procedures tegen het gaswinningbesluit en bestuurskosten niet worden vergoed. Voor de overheidsdienst en de NAM zijn de afspraken concreter en is het risico dat de gemaakte kosten niet worden vergoed lager. Tegenover het negatieve risico van het niet vergoeden van de kosten, staat het positieve risico dat een deel van de niet gerealiseerde bezuinigingen gecompenseerd wordt door deze opbrengsten.

Er is een onderzoek toegezegd naar een aardbevingsfactor in het gemeentefonds. Dit onderzoek is nog niet gestart. De NCG wil hier in samenwerking met provincie en gemeenten het voortouw in nemen. De kansen dat het daadwerkelijk komt tot een aardbevingsfactor in het gemeentefonds achten wij niet zo groot.

Inmiddels neemt de NCG regie op de afhandeling van de declaratie tot 1 mei en de afhandeling van de kosten voor de periode erna. De NCG hanteert hierbij grofweg drie perioden voor de afhandeling van de overige kosten:

Periode tot 1 mei 2015

Er worden aan alle gemeenten en de provincie onderbouwingen gevraagd van de kosten, en op basis daarvan zullen afspraken gemaakt worden over wat acceptabele kosten(componenten) zijn. Kosten in het kader van vergunningen, onderzoeken en communicatie zijn acceptabel. Kosten voor procedures gaswinning en algemene bestuurskosten waarschijnlijk niet. Doel van de NCG is dit proces in november af te ronden.

Periode 1 mei tot 31 december

Dit is een overgangsfase waarvoor apart een declaratie zal worden opgesteld en afspraken zullen worden gemaakt over de te vergoeden kosten. Doel van de NCG is dit proces voor het einde van het jaar af te ronden.

Periode vanaf 1 januari 2016

De NCG stelt voor een structurele afspraak uit te werken voor de periode vanaf 1 januari 2016. De afspraak heeft onder andere betrekking op het meerjarenplan. Het voorstel zullen we aan college en raad voorleggen. De structurele afspraak zal moeten gaan bestaan uit een basisafpraak met betrekking tot stabiele en voorspelbare kosten, en aanvullende afspraken al naar gelang waar welke werken in een bepaald jaar worden uitgevoerd. Doel van de NCG is dit proces voor het einde van het jaar af te ronden.

Concepttekst ten behoeve van de collegenota aardbevingen

Met de inrichting van de projectdirectie aardbevingen en het uitvoeren van onderzoeken op het gebied van exemplarische gebouwen, openbare ruimte en scholen, heeft de gemeente Groningen haar verantwoordelijkheid genomen voor de dreiging die aardbevingen op de stad en haar inwoners heeft. Er gebeurt veel binnen het aardbevingendossier. De toekomst is moeilijk voorspelbaar. Ook voor de komende periode blijven er daarom onzekerheden bestaan over de ontwikkeling van het aardbevingendossier.

De activiteiten met betrekking tot de aardbevingen zijn onder te verdelen in de projectdirectie aardbevingen, de werkzaamheden die de gemeente direct uitvoert voor de overheidsdienst Groningen (NCG/EZ) en de overige projecten gefinancierd door de NAM.

De projectdirectie aardbevingen (PDA) werkt langs de pijlers: Veilig, Fysiek, Sociaal, Economisch en Communicatie. Werkzaamheden hebben betrekking op onderzoek naar de bestaande infrastructuur en de gevolgen voor nieuwbouw, het aardbevingsbestendig maken van bestaande processen met betrekking tot onder andere vergunningverlening en schade afhandeling, kennisontwikkeling, communicatie en het opstellen van het Meerjarenprogramma Stad.

De NCG wordt ondersteund in de totstandkoming van het Meerjarenprogramma. Verder is meegewerkt aan verkenningen, ondersteuning bij de opzet voor de PIOFACH-functies en overige ondersteunende activiteiten.

De door de NAM gefinancierde projecten aardbevingen hebben betrekking op het onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van exemplarische bouwwerken, het onderzoek naar de openbare ruimte en het onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van scholen en gymlokalen.

De totale kosten van de aardbevingen voor 2015 worden geraamd op 4,1 miljoen euro. Deze bestaan voor 2,6 miljoen euro uit kosten voor de projectdirectie aardbevingen (waarvan 3 ton onvoorzien), voor 0,5 miljoen uit kosten overheidsdienst, en voor 1 miljoen uit kosten voor de NAM projecten. Voor de projectdirectie is 1,5 miljoen aan kosten gerealiseerd. Voor de overheidsdienst en de NAM is respectievelijk 0,5 miljoen en 0,4 miljoen gerealiseerd.

De kosten bestaan uit inhuur van interne medewerkers, voornamelijk van Stadsontwikkeling en het SSC. Externe kosten houden verband met de inzet van expertise voor onderzoek, externe communicatie en het 'aardbevingsbestendig maken van de organisatie'.

We gaan er nog steeds vanuit dat de kosten vergoed worden en het saldo op alle drie de onderdelen nul zal zijn. Wel zijn er risico's. Bij de projectdirectie aardbevingen loopt de Gemeente Groningen het risico dat deze kosten (deels) niet door EZ zullen worden vergoed, als het rijk vindt dat de gemeente hier een eigen verantwoordelijkheid draagt. Ook is er een risico dat het rijk onze tarieven die gelden voor medewerkers van Stadsontwikkeling niet volledig zal vergoeden. Verder is er een risico dat kosten voor procedures tegen het gaswinningbesluit en bestuurskosten niet worden vergoed. Voor de overheidsdienst en de NAM zijn de afspraken concreter en is het risico dat de gemaakte kosten niet worden vergoed lager.

Tegenover het negatieve risico van het niet vergoeden van de kosten, staat het positieve risico dat een deel van de niet gerealiseerde bezuinigingen gecompenseerd wordt door deze opbrengsten.

Er is een onderzoek toegezegd naar een aardbevingsfactor in het gemeentefonds. Dit onderzoek is nog niet gestart. De NCG wil hier in samenwerking met provincie en gemeenten het voortouw in nemen. De kansen dat het daadwerkelijk komt tot een aardbevingsfactor in het gemeentefonds achten wij niet zo groot.

Inmiddels neemt de NCG regie op de afhandeling van de declaratie tot 1 mei en de afhandeling van de kosten voor de periode erna. De NCG hanteert hierbij grofweg drie perioden voor de afhandeling van de overige kosten:

Periode tot 1 mei 2015

Er worden aan alle gemeenten en de provincie onderbouwingen gevraagd van de kosten, en op basis daarvan zullen afspraken gemaakt worden over wat acceptabele kosten zijn. Kosten in het kader van vergunningen, onderzoeken en communicatie zijn acceptabel. Kosten voor procedures gaswinning en algemene bestuurskosten waarschijnlijk niet. Doel van de NCG is dit proces in november af te ronden.

Periode 1 mei tot 31 december

Dit is een overgangsfase waarvoor apart een declaratie zal worden opgesteld en afspraken zullen worden gemaakt over de te vergoeden kosten. Doel van de NCG is dit proces voor het einde van het jaar af te ronden.

Periode vanaf 1 januari 2016

De NCG stelt voor een structurele afspraak uit te werken voor de periode vanaf 1 januari 2016. De afspraak heeft onder andere betrekking op het meerjarenplan. Het voorstel zullen we aan het college en raad voorleggen. De structurele afspraak zal moeten gaan bestaan uit een basisafpraak met betrekking tot stabiele en voorspelbare kosten, en aanvullende afspraken al naar gelang waar welke werken in een bepaald jaar worden uitgevoerd. Doel van de NCG is dit proces voor het einde van het jaar af te ronden.